

NOȚIUNEA DE CONTRACT SPORTIV – CONTRACT DE MUNCĂ, DESPRINSĂ DIN ANALIZA DISPOZIȚIILOR LEGALE INTERNE

Nicolai SLUTU,
doctor în drept, USEM
Gheorghe Sorin SLABU,
doctorand USEM

SUMMARY

The sport as a physical activity has a special contribution to preserving health of the persons who engage in it and, as an activity carried out by professionals, it represents their work, being the main income source, that's why we consider that it is necessary to make some specifications as to sports contracts.

Keywords: sport, sports contracts, labour contracts, subject matter of sports contracts, negotiation

REZUMAT

Sportul ca activitate fizică are o contribuție deosebită la păstrarea sănătății persoanelor care îl practică, iar ca activitate desfășurată de profesioniști reprezintă muncă acestora, fiind principala sursă de venit, de aceea considerăm necesar să facem câteva precizări în legătură cu contractele sportive.

Cuvinte-cheie: sport, contract sportiv, contract de muncă, subiecte ale contractelor sportive, negociere

Introducere. Actualitatea temei luate în cercetare este determinată de lipsa unei reglementări juridice adecvate a contractului de muncă cu sportivii.

Sportul, în general, în ultima perioadă se bucură de o dezvoltare și o apreciere deosebită, din motiv că activitatea unui sportiv de performanță este relativ scurtă și acesta ar trebui ca, în intervalul de timp în care ajunge să aibă performanță, să obțină venituri consistente necesare și pentru perioada când nu va mai putea să atingă aceleași performanțe și cu atât mai mult atunci când nu va mai putea să practice sportul respectiv.

Având în vedere motivele enumerate, dar și altele pe care le vom analiza, ne considerăm îndreptățiți să facem o analiză a contractelor sportive în lumina legislației actuale, care să permită o mai bună înțelegere a acestui tip de contracte, care, chiar dacă se aseamănă cu unele sau altele din contractele deja reglementate de legislațiile naționale, au anumite particularități în ceea ce privește subiectele, salarizarea, perioada pentru care se încheie, clauzele speciale, modalitatea de încetare a contractului, transferul și nu în ultimul rând soluționarea litigiilor

ce ar putea apărea pe parcursul derulării sau încetării contractului.

Rezultate și discuții. După cum știm, contractul [1] în general este, „acordul de voințe dintre două sau mai multe persoane cu intenția de a constitui, modifica sau stinge un raport juridic”, iar contractul de muncă [2] este, înțelegerea dintre salariat și angajator prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, să respecte regulamentul intern al unității, iar angajatorul, la rându-i, se obligă să-i asigure condițiile de muncă prevăzute de lege, precum și să-i achite la timp și integral salariul”.

Concluzionând, am putea spune că contractul sportiv, ca un contract special de muncă, este acel contract care se încheie între un sportiv și un club, prin care primul se obligă să desfășoare activitatea sportivă specifică, pentru care are aptitudini și pentru care este pregătit, în folosul clubului ce are ca obiect de activitate acel sport pentru care sportivul este pregătit, fiecare dintre părți dobândind drepturi și urmând să își execute obligațiile potrivit clauzelor contractuale, în scopul realizării performanței.

După cum reiese din cele expuse, contractul sportiv trebuie tratat ca un contract de muncă special, cu

caracter complex, deoarece el presupune desfășurarea unei anumite activități, dar litigiile ce apar în legătură cu contractele sportive se soluționează diferit de la stat la stat, putând sau neputând face obiectul unor soluții pronunțate de arbitraje independente și imparțiale, constituite în funcție de regulamentele naționale sau internaționale ale sporturilor respective.

Corelația cu alte contracte reglementate. În dreptul muncii și dreptul civil ne întâlnim cu o serie de contracte care au reglementare distinctă și care în cadrul contractului sportiv au o oarecare contribuție, ceea ce ne face să considerăm că contractul sportiv este o noțiune aparte, ce trebuie tratată în mod diferit și având o natură juridică mixtă.

Pentru început, contractul de muncă sportiv este acel contract ce are ca obiect prestarea muncii de către sportiv și remunerarea acestuia de către club potrivit performanței și celorlalte clauze negociate de părți, iar din acest punct de vedere se aseamănă cu contractul de muncă.

Elemente de diferență față de contractul de muncă sînt timpul de muncă așa cum este el reglementat de Constituție [3] și de Codul muncii (în continuare – CM), deoarece

sportivul nu are program de 8 ore zilnic și liber sîmbăta și duminica, de asemenea nu putem vorbi de cele 40 de ore de muncă săptămînale.

Un alt element de diferență important este imposibilitatea sportivului de a avea mai multe contracte de muncă simultan, contracte prin cumul [4], ceea ce în dreptul muncii este permis, iar un alt element de diferență notabil este posibilitatea clubului ca prin transferul sportivului la alt club să încaseze o sumă de bani, bineînțeles asta în cazul în care transferul sportivului are loc în perioada în care contractul cu prima echipă nu a ajuns la final, pentru că, în cazul în care a expirat perioada contractului, jucătorul va pleca fără ca clubul să încaseze o sumă de bani [5]. De fapt, această sumă pe care o primește clubul în cazul unui transfer ar reprezenta un fel de clauză penală pentru încetarea contractului înainte de termen și, eventual, pentru contribuția la performanța și imaginea creată sportivului de către club, dar toate acestea se stabilesc prin clauze ce trebuie să fie negociate foarte bine, acesta fiind un alt element care diferențiază contractul sportiv de contractul de muncă, deoarece în cadrul dreptului muncii, în caz de transfer, nu este vorba de nicio sumă de bani pe care să o primească prima societate din care pleacă salariatul.

Elementul de diferență față de contractele civile este în principal obiectul contractului, prestarea activității sportive pentru care este pregătit, și care nu a fost și nu este obiectul vreunui contact civil, nici chiar al celor de prestări servicii, sportul nefiind considerat serviciu prestabil, chiar dacă pînă la urmă este o prestație, dar care se face conform legislației sportive, specifică fiecărei țări și potrivit regulamentelor naționale și internaționale conform fiecărei discipline sportive, fiind din acest punct de vedere un contract nenumit, neavînd o reglementare proprie în legislația civilă, el fiind un contract derivat

din dreptul muncii și cu numeroase clauze negociate.

Elementul de diferență față de contractul de vînzare [6] este că în cadrul vînzării se vînd anumite bunuri de care se răspunde și se transferă proprietatea, iar în sport nu putem vorbi de vînzarea sportivului, ci de prestarea tipului de sport pentru care este pregătit, chiar dacă se fac transferuri pe foarte mulți bani, acele sume nu reprezintă decît acorduri pentru rezilieri de contracte care nu au ajuns la termen. Ca și asemănare am putea spune că în majoritatea contractelor de sport se introduc clauze compromisorii pentru a stabili anticipat modalitatea de soluționare a litigiilor ce ar putea să apară între părțile contractante.

De altfel, un alt aspect deloc de neglijat în această materie este distincția pe care trebuie să o facem între sportivul profesionist și sportivul amator [7], o distincție foarte importantă din punct de vedere al obligațiilor ce apar în urma încheierii unor contracte între un club și sportiv, sportivul amator fiind acea persoană care desfășoară o anumită activitate sportivă, dar fără să fie remunerat pentru aceasta, ea fiind desfășurată de plăcere, chiar dacă pentru activitatea respectivă ar primi anumite sume de bani, sume care nu reprezintă o remunerație pot fi acordate cu alt titlu, de exemplu indemnizații, diurne, suplimente pentru sport etc., iar sportivul profesionist este cel care desfășoară activitatea în baza unui contract de muncă sportiv, pentru care este remunerat în funcție de performanță și care are ca scop atingerea unor performanțe și competitivitatea.

Desfășurarea activităților sportive, atît de către amatori, cît și de profesioniști, implică acceptarea unor reguli, supunerea față de o anumită autoritate, respectarea și dezvoltarea spiritului competitiv, fair-play.

Absența unei reglementări eficiente lipsește sportivii profesioniști

de protecția la care au dreptul în cadrul activității lor.

Drept motiv pentru această afirmație servește și faptul că art. 17 din Legea privind cultura fizică și sportul determină sportul profesionist ca o activitate sportiv-comercială, cu o eficiență economică și valoare informațional-distractivă înaltă a acțiunilor sportive (1), iar sportivii profesioniști sînt persoane care practică sportul ca profesie și obțin venituri pe baza contractului de muncă încheiat cu asociația sau clubul sportiv la care sînt membri.

Noțiunea legală a sportivului profesionist ca o activitate sportiv-comercială corespunde esenței sportivului profesionist ca un gen de activitate profesională, exercitată de sportivi care practica sportul ca profesie, însă realizarea acestor prevederi legale este limitată de faptul că al. (2) al art. 17 din Legea nominalizată stabilește ca sportivii profesioniști pot practica sportul de profesie numai în baza contractului de muncă încheiat cu asociația sau clubul sportiv la care sînt membri.

Concluzionăm că sportul profesionist, la etapa actuală, este practicat în diverse forme și se bazează nu numai pe contractul de muncă, ci și pe contracte civile, de arenda, de închiriere a sportivilor profesioniști, și aceste contracte au un caracter complex, reglementînd și asigurarea sportivului, a diferitor afaceri legate de publicitate, reclama, promovție s.a. În acest sens, contractul de muncă nu prezintă garanții reale, el poate fi reziliat, declarat nul în situații în care sportivul profesionist nu are niciun fel de garanții.

Astfel, art. 325 din CM prevede că relațiile de muncă ale sportivilor profesioniști sînt reglementate de stipulațiile codului, cu particularitățile stabilite de legislația în vigoare. Capitolul V "Sportul de performanță" al Legii cu privire la cultura fizică și sport, care pretinde a fi acel sistem de protecție ce tine cont de particularitățile relațiilor de muncă între sportivii profesioniști

și cluburile pe care le reprezintă. În realitate însă, sportivii profesioniști în activitatea lor se lovesc de incertitudinea legată de statutul lor juridic de sportiv profesionist, aflându-se la discreția proprietarilor echipelor, ai cluburilor sportive.

Din respectarea acestora reiese necesitatea reglementării relațiilor ce apar între sportivi și cluburile sportive, reglementare ce se impune instituțional prin adoptarea unor norme legale cu aplicabilitate generală în materie sportivă și, având în vedere specificitatea acestor activități, se impune și adoptarea unor norme speciale specifice tipurilor de sport practicate.

Contractele de muncă sportive sînt încheiate de către sportiv sau reprezentantul legal al minorului și reprezentantul clubului sportiv la care urmează să își desfășoare activitatea în forma scrisă, incluzând o serie de aspecte legale cu privire la care trebuie să se pună de acord părțile, în perioada negocierilor.

Cu privire la forma contractului sportiv, este de neconceput o altă formă de exprimare a consimțământului în afara de cea scrisă [8], deoarece, fiind un contract de muncă, se impune înregistrarea acestuia, iar negocierile dintre parti trebuie să îmbrace această formă pentru a putea fi dovedite pretentiile în caz de litigiu, forma scrisă avînd un caracter protector față de ambele parti, se impune atît ad validitatem, cît și ad probationem.

În contract se vor indica datele sportivului și datele clubului sportiv, data la care se încheie contractul, perioada pentru care se încheie acesta, remunerația sportivului, plăți compensatorii, alte clauze pe care le vom prezenta în continuare. De asemenea, se vor indica reprezentanții legali în cazul minorilor, agentul sportivului, iar atunci cînd este cazul – și traducătorul / interpretul care a participat.

În general, în conformitate cu CM [9], în momentul încheierii unui contract de muncă, viitorul angajat este obligat să prezinte un certificat

medical (acesta fiind obligatoriu) care atestă că este apt din punct de vedere medical pentru funcția în care urmează să fie angajat, dar în privința contractelor sportive acest examen este unul foarte riguros, avînd în vedere obiectul contractului și scopul acestuia, adică desfășurarea activității sportive în vederea obținerii performanței.

După cum precizăm mai devreme, pentru încheierea contractelor [10] de muncă sportive trebuie îndeplinite condiții de formă și de fond, de formă fiind cea scrisă, iar de fond avem consimțământul valabil și neviciat care trebuie exprimat, capacitatea părților, capacitate deplină de exercițiu, în cazul minorilor fiind valabila semnarea de către reprezentantul legal, obiectul contractului și scopul acestuia, urmînd analiza acestora în continuare.

Consimțământul [11] valabil, precis exprimat, exteriorizat și neviciat care trebuie să fie exprimat de parti la încheierea oricărui contract – civil, comercial sau chiar și în cadrul unui contract ce aparține de domeniul dreptului muncii – este o condiție esențială obligatorie în materie de contracte, în general, și în materie de contracte sportive de muncă, în special, ceea ce face ca aceste contracte, înainte de a fi semnate de către parti, să fie precedate de perioade de tratative, negocieri pentru a se atinge acordul cu privire la toate clauzele contractuale și a prevedea modul în care fiecare din părțile implicate își realizează drepturile și își îndeplinește obligațiile, nelăsînd nici măcar o situație asupra căreia să nu se convină sau care să lase loc la dubii, dar acest lucru depinde de pregătirea și profesionalismul persoanelor implicate în negocieri.

Cu toate că nu credem că ar putea apărea o cauză de viciere [12] a consimțământului și în consecință să se ceară anularea contractului pentru viciu de consimțământ, ipotetic, cu titlu de exemplu, ar putea fi în cazul în care, în urma negocierii

erilor, în loc să semneze contractul cu o echipă, îl semnează cu alta datorită unor asemănări de nume de localitate, inițiale etc., toate acestea fiind posibile din cauza confuziei create cu ocazia tratativelor și care a continuat pînă la semnarea contractului respectiv.

Capacitatea părților la încheierea contractelor de muncă. Potrivit dreptului muncii [13], de la vîrsta de 15 ani se pot încheia contracte de muncă, însă cu acordul scris al părinților.

Pentru încheierea contractelor sportive, contracte de muncă, nu este specificată vîrsta în mod expres și avînd în vedere specificitatea anumitor tipuri de sport, riscurile specifice, considerăm că un contract propriu-zis cu drepturi și obligații de sportiv profesionist în vederea realizării performanței se poate încheia la împlinirea vîrstei de 18 ani, orice alte convenții etc. încheiate de diferite federații cu sportivi în curs de pregătire, chiar dacă participă la competiții și obțin premii, au scopul de a responsabiliza sportivul și familia acestuia și de a-l face să constientizeze riscurile sportului practicat.

Subiectele [14] contractelor sportive sînt sportivul, pe de o parte, iar pe de altă parte – asociațiile sportive, cluburile sportive, școlile sportive, centrele de pregătire olimpică și federațiile sportive naționale, ligile profesioniștilor.

Cu privire la sportiv, am încercat să facem o distincție între *sportivul amator* și *sportivul profesionist*, cu distincția că sportivul amator nu are ca principală sursă de existență veniturile din activitatea sportivă și chiar dacă trebuie să respecte aceleași regulamente în privința sportului, să nu se dozeze să nu fie violent, rasist, să participe la competiție în spiritul fair play-ului [15] etc., el este mai puțin riguros în pregătirea pe care o desfășoară în vederea obținerii rezultatelor, pentru el sportul fiind o activitate recreativă de plăcere, care îl ajută să comunice, să stabilească relații personale etc.

Sportivul profesionist este persoana care, pe langa regulamentele specifice disciplinei sportive pe care o practica, are și o atitudine mai riguroasa în ceea ce priveste pregătirea pentru diferitele concursuri și partide la care participa în vederea atingerii performantei, care este un foarte bun stimulent în cariera sportivă pe care o are.

Asociațiile sportive ca subiect în cadrul contractelor sportive pot fi:

a) asociații formate din persoane fizice sau juridice care au ca obiectiv promovarea uneia sau mai multor probe sportive, practicarea acestora de către membrii lor și participarea lor la activități și competiții sportive;

b) asociații teritoriale care se constituie de sine stătător sau în cadrul instituțiilor publice ori private, avînd ca scop participarea membrilor acestora la competițiile sportive locale.

Asociațiile sportive [16] nu au un scop lucrativ, comercial, cu toate acestea au un patrimoniu care se constituie din sumele care se depun de asociati, sumele care se aloca de la buget, donatii, sponsorizari, cotizatii ale membrilor, venituri obtinute din activitati proprii desfasurate în conformitate cu dispozitiile legale și cu actele constitutive.

Federațiile sportive naționale ca subiecte de drept în contractele sportive sînt persoane juridice, constituite din asocierea asociațiilor și cluburilor sportive. Potrivit dispozitiilor legale, pentru o ramură de sport se poate constitui, în condițiile legii, o singură federație națională. Federațiile sportive naționale sînt organisme autonome, care activează în baza legii și a altor acte legislative emise de fiecare tara, precum și în baza propriilor statute.

Pentru o mai buna organizare și desfasurare a activitatii federațiile sportive naționale se pot afilia la federațiile sportive internaționale.

Federațiile [17] sportive naționale au următoarele atribuții principale:

a) elaborează strategia de dezvoltare a ramurii de sport respective și monitorizează implementarea acesteia;

b) organizează și supraveghează competițiile sportive la nivel național;

c) elaborează și realizează programe de pregătire și de participare a loturilor naționale pe probe de sport la competițiile internaționale;

d) aprobă programe ale federațiilor privind prevenirea și combaterea utilizării substanțelor și metodelor interzise, monitorizează implementarea politicilor naționale antidoping, instituie comisii federale antidoping și asigură activitatea acestora;

e) realizează activități de prevenire și combatere a violenței în sport, de respectare a spiritului de fair-play și a toleranței în activitatea sportivă.

Ligile profesioniste [18] ca subiecte de drept, în ceea ce priveste contractele sportive, sînt structuri sportive constituite prin asocierea cluburilor sportive profesioniste pe ramura de sport, au personalitate juridica dobîndita potrivit legii, sînt persoane juridice de drept privat. Ca structuri sportive, ele se subordoneaza federatiilor sportive nationale și isi desfasoara activitatea potrivit statutelor și regulamentelor proprii.

Pentru fiecare ramura de sport se poate constitui doar o singura liga profesionista la nivel national, ceea ce inseamna ca orice alta liga care s-ar constitui fără respectarea legii este nula de drept.

Atribuțiile ligilor profesioniste sînt următoarele:

a) organizează competiții oficiale profesioniste pe ramura de sport respectivă și la nivelul stabilit de către federația națională respectivă,

b) efectuează controlul asupra cluburilor sportive profesioniste membri ai ligii,

c) îndeplinesc orice alte atribuții acordate de catre federatia nationala respectiva.

Dupa ce am prezentat informații succinte despre condițiile de forma și de fond ale contractelor, despre subiectele care apar în cadrul contractelor sportive de muncă, vom discuta și despre etapele incheierii contractelor sportive și care ar fi; negocierea contractului, semnarea contractului, executarea contractului, modificarea acestuia, litigii legate de executarea sau modificarea contractului și solutionarea acestora, sanctiuni pentru nerespectarea dispozitiilor contractuale, dreptul comunitar cu privire la sport.

Negocierea [19] contractelor sportive, ca orice alta negociere referitoare la incheierea unui contract, este o etapa anterioara incheierii contractelor, etapa în cadrul careia părțile implicate încearca sa ajunga la cea mai buna redactare a contractului, încercînd sa stabileasca în cele mai mici amanunte fiecare situatie care ar putea aparea pe parcursul derularii contractului și stabilesc totodata modul de solutionare a unor eventuale litigii.

Cu toate ca majoritatea cluburilor sportive au contracte-standard, totusi o echipa buna de negociatori pot determina un club sportiv sa faca anumite modificari, tinînd cont de personalitatea sportivului, facînd anumite concesii personale.

Pentru a putea incepe negocierile, trebuie îndeplinite trei conditii:

- existenta unor interese pentru doua sau mai multe parti, astfel avem negociere *bilaterală* sau *multilaterală*,

- existenta unui dezacord, dar nu de fond,

- existenta dorintei și interesului partilor în obtinerea unui acord.

Negocierea este un proces desul de complex, care impune anumite cunostinte și anumite informatii cu privire la partea adversa, informatii culese anterior derularii negocierii, iar aceasta ne determina sa afirmam ca negocierea este:

- un proces organizat, care are loc între partenerii dispusi sa incheie un anumit contract, cu respectarea anumitor uzante statornicite;

- un proces competitiv: pornind de la interesele comune, părțile urmăresc realizarea unui acord care să asigure avantaje proprii preponderente;

- un proces de interacțiune, în care părțile ajustează și armonizează interesele distincte, astfel încât avantajele să fie reciproce;

- un proces cu o finalitate precisă, exprimată prin încheierea unei afaceri concrete.

Negocierea de succes [20] presupune exercitiul ei de către negociator, care, înțelegând principiile specifice, își va forma un stil propriu și își va pregăti minutios fiecare etapă. Elaborarea strategiei de negociere și alegerea tacticilor și tehnicilor de negociere adecvate sunt activități esențiale pentru obținerea unui rezultat cât mai bun.

De obicei, negocierile se poartă de specialiști în materia contractelor sportive datorită complexității acestora, ele având legătura cu dreptul muncii. Contractele comerciale au legătura cu dreptul concurenței, înglobează elemente de răspundere delictuală. De asemenea, putem vorbi și de confidențialitate, dreptul la imagine etc. În această etapă se definesc clauzele contractuale, a căror nerespectare atrage răspunderea partilor.

Încheierea contractelor, semnarea acestora este etapa ulterioară negocierii și care nu face altceva decât să confirme faptul că rezultatul negocierilor este cea mai bună soluție.

Negocierea, ca și etapa precontractuală, nu duce direct la dobândirea drepturilor, dacă nu se finalizează prin semnarea contractului de către parti. Asadar, până la semnare nu ne aflăm în prezenta unui contract propriu-zis, dar odată cu semnarea și în funcție de data stabilită contractul intră în vigoare și fiecare din parti este îndrituită, respectiv obligată potrivit clauzelor contractuale.

Cu privire la obligațiile contractuale, ele sunt [21], în funcție de obligativitatea obținerii sau ne-

obținerii rezultatului, *obligații de rezultat* și *obligații de diligență*. Obligațiile de rezultat sunt obligațiile în care debitorul se obligă să obțină un anumit rezultat, iar neobținerea rezultatului echivalează cu neindeplinirea obligației, ceea ce face ca acesta, adică debitorul, să fie considerat culpabil, iar riscurile sunt în sarcina sa.

Având în vedere domeniul contractelor de muncă ale sportivilor, acestea fiind tot contracte de muncă, ele trebuie să conțină dispozițiile obligatorii prevăzute de legislația muncii și care sunt comune tuturor contractelor de muncă, și după aceea se introduc alte clauze negociate de către parti. În privința acestor clauze, se pune în discuție posibilitatea angajatorului de a stabili în mod unilateral clauze de obiectiv sau clauze de performanță, care ar permite să se evalueze într-un mod oarecare aportul angajatului propriu-zis la cistigurile angajatorului.

Introducerea unor astfel de clauze în contractele de muncă [22] ar transfera riscul și culpa în sarcina angajatorului, ceea ce nu este normal din punct de vedere al dreptului muncii, unde raporturile de muncă ale angajatului sunt raporturi de subordonare, subliniind [23] faptul că consecința subordonării sub aspectul obiectului și conținutului raportului juridic de muncă constă în aceea că cel ce angajează stabilește programul și locul de muncă al personalului, sau având în același timp dreptul de a-i da indicații generale sau amanunțite cu privire la modalitățile sarcinilor de serviciu. Salariatul nu poate refuza îndeplinirea acestor sarcini, chiar dacă sub aspectul oportunității, eficienței economice, interesului serviciului indicațiile nu ar reprezenta soluția optimă ori ar fi gresite. Asadar, subordonarea constă în dreptul exclusiv al angajatorului de a organiza, în condițiile legii, muncă salariatului.

Posibilitatea introducerii unor astfel de clauze în contractele de

muncă ale sportivilor face ca aceste contracte de muncă să fie mai apropiate de convențiile civile de prestări servicii, și nu de contractele de muncă propriu-zise, deoarece în cadrul contractelor de muncă obiectul contractului este desfășurarea muncii sub comandă și sub autoritatea angajatorului, iar în contractele de prestări servicii obiectul contractului este realizarea unui anumit obiectiv.

Cu alte cuvinte, în cadrul contractelor de muncă este nevoie de a desfășura munca propriu-zisă, iar în convențiile civile trebuie să se obțină un anumit rezultat. Acest lucru face ca un contract de muncă încheiat cu un sportiv, în care sunt incluse anumite obiective, să se îndepărteze de contractul de muncă tradițional, iar aceste clauze obiective sau de performanță fac, așa cum spuneam mai devreme, ca în cazul nerealizării sau a neatingerii obiectivului propriu-zis angajatul, prestatorul să fie în culpa și să își asume riscul contractului.

De fapt, contractele de muncă ale sportivilor reprezintă un amestec de contract de muncă și de convenție civilă de prestări servicii, având elemente ce aparțin ambelor categorii juridice. Astfel, sportivul are un salariu stabilit potrivit dreptului muncii și clauze de obiectiv, de performanță, a căror realizare ar reprezenta o materializare a muncii, conforma cu îndeplinirea serviciului potrivit convenției respective.

În cazul în care sportivul ar fi remunerat numai în funcție de realizarea obiectivului, aceasta ar fi o clauză nulă, ceea ce ar duce și la nulitatea convenției respective. Nulitatea unei astfel de clauze ar fi o consecință a faptului că sportivul desfășoară o activitate de muncă, iar aceasta trebuie remunerată; de asemenea, nulitatea ar mai fi și o consecință indirectă a impredictibilității în sport. Impredictibilitatea face ca sportul să fie frumos, distractiv, pentru că ceea ce este predictibil nu atrage, nu poți să mergi la un eveniment sportiv unde știi re-

zultatul înainte de a începe, pentru ca în astfel de situații nu mai putem vorbi de sport, ci de aranjamente de culise cu consecința răspunderii juridice. Aceasta impredictibilitate nu împiedică însă pariurile, în care fiecare mizează pe un anumit rezultat, putând câștiga sau nu, aici intervenind hazardul.

Cu privire la clauzele abuzive care ar putea fi introduse în cadrul contractelor de muncă, am putea enumera [24] clauza prin care angajatorul ar obliga angajatul să desfășoare o altă muncă decât cea prevăzută în contractul de muncă. În contractele de muncă ale sportivilor acest lucru, deși practic este imposibil de realizat, având în vedere negocierile care au loc înainte de semnare, nu excludem această posibilitate în funcție de nivelul la care se desfășoară sportul respectiv.

Dispozițiile legale [25] permit ca, pe lângă clauzele legale obligatorii, părțile să poată introduce și alte clauze care nu contravin legislației în vigoare.

Chiar dacă nu sînt enumerate în mod expres clauzele interzise în contractele de muncă, considerăm ca o clauză penală în contractul de muncă al sportivilor nu poate fi introdusă, ea nu poate fi introdusă nici în contractele de muncă tradiționale, dar ar putea fi introdusă în convențiile civile de prestări servicii. Dar, așa cum am arătat, contractul de muncă al sportivilor are asemănări, precum și deosebiri față de cele două tipuri de contracte – cel de muncă și cel de prestări servicii.

Clauza penală [26] prin care părțile stipulează ca debitorul să fie obligat la o anumită prestație în cazul neexecutării obligației principale, adică modalitatea de stabilire anticipată a prejudiciului, este specifică contractelor în general, dar nu ar putea fi introdusă în cadrul contractelor de muncă în general și în cele ale sportivilor în special, deoarece nu își găsește o justificare reală.

Am putea concluziona că, în cadrul contractului de muncă al sportivilor, pot fi introduse doar clauze negociate, care să respecte dispozițiile legale, să fie justificate și să nu fie abuzive.

Executarea contractelor este o etapă în cadrul căreia părțile contractante se conformează dispozițiilor stabilite în contractul negociat.

De regulă, contractele de muncă – fie cele tradiționale, fie cele ale sportivilor – sînt contracte cu executare succesivă, ce presupun trecerea unui interval de timp în interiorul căruia fiecare din părți cu bună credință își îndeplinește obligațiile și își realizează drepturile.

Cu privire la locul de executare al muncii, în ceea ce îi privește pe sportivi, de regulă, ei își desfășoară activitatea de pregătire în baza sportivă a clubului, care este amenajată de către angajator, în cazul nostru – clubul sportiv, iar competițiile au loc în diferite locuri, în țară sau în străinătate, nefiind probleme de natură juridică care să atragă răspunderea unuia sau altuia dintre contractanți cu privire la nerespectarea locului unde trebuie desfășurată munca. Toate aceste activități și competiții sînt stabilite conform contractului încheiat între părți și calendarelor specifice disciplinelor sportive.

Soluționarea litigiilor ce decurg din contractele sportive reprezintă un aspect important, pe care l-am putea considera că și reversul neexecutării obligațiilor contractuale de către una dintre părți și care în domeniul sportiv are o modalitate specifică de soluționare, și anume calea amiabilă, am putea spune că este vorba de comisii stabilite prin regulamentele federațiilor sportive de profil și care la o primă vedere ar crea impresia unei justiții paralele. De fapt, această soluționare amiabilă, mediere în comisii de specialitate sau indiferent de termenul utilizat nu reprezintă altceva decât o altă față a fair play-ului sportiv, de care dau dovadă atât cluburile, cât și jucătorii sau antrenorii.

Cu această ocazie, fiecare parte implicată încearcă să diminueze efectele negative pe care cealaltă parte trebuie să le suporte, dar proporțional cu gravitatea încălcărilor, și de asemenea în cadrul soluționării litigiilor prin intermediul comisiilor de specialitate constituite conform regulamentelor se înlătură și încărcătura psihică emoțională pe care ar aduce-o un proces și care ar putea avea consecințe negative în activitatea ulterioară a sportivului.

Utilitatea și efectul pozitiv al acestor proceduri de soluționare a litigiilor sportive constă, de asemenea, și în faptul că procedurile sînt mult mai rapide, nu sînt necesari ani pentru a obține o hotărîre, iar taxele care se achită sînt mult mai mici decât cele care s-ar achita dacă litigiile s-ar soluționa potrivit dreptului comun.

Toate acestea se datorează faptului că sportul este un fenomen social, avînd un rol social important, complementar dimensiunilor sportive și economice, asigurînd servicii vitale pentru bunăstarea societății. Acesta generează valori importante precum: spiritul de echipă, solidaritatea, toleranța și fair play-ul, contribuind la dezvoltarea și împlinirea personală.

Sportul este un domeniu de activitate umană care prezintă un grad înalt de interes pentru oameni și care deține un potențial imens de a-i reuni, care se adresează tuturor indiferent de vîrstă sau origine socială. În afara aspectului de îmbunătățire a sănătății oamenilor, sportul are o dimensiune educațională și un rol social, cultural și de recreere. Rolul social al sportului poate sprijini și consolida relațiile de prietenie între oameni indiferent de sex, vîrstă, handicap, religie și credință, orientare sexuală și cadru social sau economic; între oameni de alte etnii, între popoare, între oameni de culorile diferite și care vorbesc limbi diferite.

Astfel, sportul reușește să înfrunte pericolele și să facă față unor

noi provocari aparute în societatea de azi, precum presiunea comercială, exploatarea tinerilor sportivi, dopajul, rasismul, violența și corupția. Sportul a condamnat în mod repetat orice manifestare de rasism și xenofobie, acestea fiind incompatibile cu valorile pe care sportul le implementează și le promovează. Lipsa de activitate fizică duce la excesul de greutate, favorizează apariția obezității și a unor afecțiuni cronice precum bolile cardiovasculare și diabetul, care afectează calitatea vieții, pun în pericol viața persoanelor și creează probleme economiei și bugetului alocat sănătății.

Sportul oferă posibilități atractive pentru implicarea și angajamentul tinerilor în societate și poate avea un efect benefic în contracararea delincvenței. El creează tradiții ce trebuie promovate. Sportul are, de asemenea, o importanță deosebită din punct de vedere economic, datorită investițiilor masive din ramură, creării de noi locuri de muncă, ceea ce duce la o dezvoltare armonioasă a întregii societăți.

De aceea, din punctul nostru de vedere, modalitatea prin care sînt soluționate litigiile sportive, prin intermediul comisiilor de arbitraj, nu este altceva decît o modalitate prin care persoanele care fac parte din "lumea sportului" soluționează amiabil neînțelegerile dintre ele, iar aceasta este o consecință directă a faptului că contractul sportiv are un caracter preponderent comercial. Și așa cum și în cadrul contractelor comerciale părțile pot include clauza compromisorie, prin care stabilesc ca litigiile ce se ivesc între ei să fie soluționate de comisiile constituite în cadrul federațiilor, este o soluție justă ce permite ca neînțelegerile să fie soluționate de persoane care au experiență în domeniu, atîta timp cît în cadrul instituțiilor de învățămînt superior nu se studiază disciplina "Drept sportiv" ca disciplină autonomă. Introducerea acestei discipline ar

duce la formarea unor specialiști în domeniu.

Concluzie. În această lucrare nu ne-am propus să facem o analiză completă, exhaustivă a condițiilor de încheiere a contractelor de muncă ale sportivilor în accepțiunea de contract de muncă atipic, prezentînd anumite elemente care au legătura cu contractele sportivilor, cu negocierea și încheierea contractelor, despre clauze abuzive, litigii și soluționarea lor. Este un studiu al unui domeniu specific al dreptului, încercînd totodată să răspundem la unele întrebări care apar în activitatea sportivilor, a cluburilor sportive.

Referințe bibliografice

1. Codul civil al Republicii Moldova, art. 666. Legea nr. 1107-15 din 06.06.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 82-86, 2002; Noul Cod civil al României, Legea 287 din 17 iulie 2009, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 15.07.2011, în vigoare din 01.10.2011 (în continuare – NCC al României), art. 1166.
2. Codul muncii al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 159-162 din 29.07.2003, cu modificările ulterioare, art. 45 (în continuare – CM al RM).
3. Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29.07.1994. În: Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 1 din 12.08.1994, art. 43; CM al RM, art. 95, al. 2.
4. CM al RM, art. 267.
5. Regulament privind Statutul și Transferul de Jucători, FIFA. În vigoare de la 14.08.2013, art. 19, preluare de pe site-ul FIFA, vizitat la 06.03.2015.
6. Sorana Popa. Drept comercial. Obligații. Contracte. Titluri de valoare. Insolvența. București: Universul Juridic, 2014, p. 45.
7. Legea nr. 330/25.03.1999 cu privire la cultura fizică și sport. În: Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 83-86 din 05.08.1999, art. 16.
8. Regulament FMF. Dispoziții UEFA, cerințe minime ale contractelor sportivilor profesioniști, preluare de pe

site-ul oficial, Federația Moldovenească de Fotbal, vizitat la 06.03.2015.

9. CM al RM, art. 57.
10. NCC al României, art. 1179.
11. Gheorghe Belei. Drept civil român, Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil. Casa de editură și presa "Sansa" SRL, 1998, p. 139.
12. Idem, p. 145.
13. CM al RM, art. 46 al. 3.
14. Legea nr. 330/25.03.1999 cu privire la cultura fizică și sport, art. 3; 18-22.
15. Rezoluția Parlamentului European 2006/2130 din 29.03.2007, preluare de pe site-ul Parlamentului European, vizitat 06.03.2015, lit. J.
16. Legea nr. 330/25.03.1999 cu privire la cultura fizică și sport, art. 3; 19.
17. Idem, art. 3; 21.
18. Ibidem, art. 22.
19. Almasan Adriana. Negocierea și încheierea contractelor. București: C.H. Beck, 2013, p. 18.
20. Idem, p. 21.
21. Gheorghe Belei, op. cit., p. 90-91.
22. I.T. Stefanescu. Tratat teoretic și practice de drept al muncii. București: Editura Universul Juridic, 2010, p. 287-288.
23. A. Ticlea. Tratat de dreptul muncii, ediția a V-a, București: Universul Juridic, 2011, p. 18.
24. CM al RM, art. 50.
25. Ibidem, art. 51.
26. Codul civil al Republicii Moldova, art. 624; NCC al României, art. 1538, al. 1.